

Den Haag

Gemeentelijke Accountantsorganisatie Den Haag

Accountantsverslag bij de jaarrekening 2022 van de Gemeenschappelijke Regeling GGD en Veilig Thuis Haaglanden

GAD/2023.77
21 juni 2023
Spui 70, 2511 BT Den Haag
Secretariaatgad@denhaag.nl
www.denhaag.nl

Voorwoord

Voorwoord

Belangrijkste boodschappen

Uitkomsten controle

Bevindingen uit de controle

Financiële positie

Overig

Opvolgingen bevindingen 2021

Vooruitblik 2023

Bijlagen

Geachte bestuur,

Wij hebben de jaarrekening 2022 van de Gemeenschappelijke Regeling GGD en Veilig Thuis Haaglanden gecontroleerd. In dit verslag geven wij de uitkomsten van ons controle weer. De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het Dagelijks Bestuur.

Onze controle is uitgevoerd met inachtneming van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en het controleprotocol dat is vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 10 december 2015. Onze controle resulteert in een oordeel over zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid.

Wij hebben de inhoud van dit accountantsverslag met de secretaris en de controller afgestemd. Wij bespreken deze rapportage graag tijdens de bijeenkomst van het Algemeen Bestuur op 5 juli 2023 en beantwoorden dan ook uw eventuele vragen.

Heeft u nog vragen, neemt u dan contact met ons op.

Met vriendelijke groet,

Gemeentelijke Accountantsorganisatie Den Haag
Den Haag, 21 juni 2023

Origineel getekend door

P.E. Fernando MSc RA
accountant

Belangrijkste boodschappen

[Voorwoord](#)

[Belangrijkste boodschappen](#)

[Uitkomsten controle](#)

[Bevindingen uit de controle](#)

[Financiële positie](#)

[Overig](#)

[Opvolgingen bevindingen 2021](#)

[Vooruitblik 2023](#)

[Bijlagen](#)

Oordeel controleverklaring is goedkeurend

We hebben de jaarrekening 2022 van de Gemeenschappelijke Regeling GGD en Veilig Thuis Haaglanden (hierna: GR) gecontroleerd en op 21 juni 2023 voorzien van een goedkeurende controleverklaring voor zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid.

Positief resultaat GR

De GR heeft een positief resultaat van € 125.000 behaald. Dit valt uiteen in een voordeel op het programma Veilig Thuis (VT) van € 12.000 en Programma GR-ondersteuning en overhead van € 113.000.

Afrekening meerkosten Corona bedraagt € 36,3 miljoen

De financiële gevolgen van de coronacrisis worden ook voor 2022 met de meerkostenregeling van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport gecompenseerd. De kosten die voor vergoeding in aanmerking komen worden, na declaratie, volledig gedekt door het Ministerie. In de jaarstukken zijn de meerkosten Corona opgenomen en toegelicht volgens de vereisten van de meerkostenregeling van het Ministerie. Wij hebben vastgesteld dat de GR conform de verantwoordingsinstructie 2022 Meerkosten COVID-19 GGD-VWS gehandeld heeft.

Overhead niet separaat gepresenteerd in de begroting

In het overzicht van baten en lasten in de actuele begroting 2022 wordt de overhead niet afzonderlijk gepresenteerd, zoals vereist door het BBV. In de jaarstukken 2022 ontstaat er een overschrijding op het programma overhead. Met de begrotingswijziging 2023 is dit weer rechtgetrokken en is de overhead afzonderlijk gepresenteerd in het overzicht van baten en lasten.

Bevindingen uit de controle

[Voorwoord](#)

[Belangrijkste boodschappen](#)

[Uitkomsten controle](#)

[Bevindingen uit de controle](#)

[Financiële positie](#)

[Overig](#)

[Opvolgingen bevindingen 2021](#)

[Vooruitblik 2023](#)

[Bijlagen](#)

Uit onze controle komen geen materiële bevindingen naar voren over de getrouwheid en de rechtmatigheid. De niet-gecorrigeerde fouten en onzekerheden blijven onder de goedkeuringstolerantie. Wij hebben met u de afspraak gemaakt om afwijkingen groter dan € 50.000 te rapporteren. De niet-gecorrigeerde controleverschillen zijn opgenomen in de bijlagen.

Overzicht goedkeuringstolerantie en geconstateerde fouten en onzekerheden die voortkomen uit de bevindingen van de controlerende accountant van de uitvoeringsorganisaties GGD en VT:

(* miljoen)	Goedkeuringstolerantie	Afwijkingen Getrouwheid	Afwijkingen Rechtmatigheid
Fouten	€ 0,8	€ 0,2	€ 0,2
Onzekerheden	€ 2,3	€ 1,0	€ 1,0

Overhead niet separaat gepresenteerd in de begroting

In het overzicht van baten en lasten in de actuele begroting 2022 wordt de overhead niet afzonderlijk gepresenteerd, zoals vereist door het BBV. In de jaarstukken 2022 is de overhead, conform het BBV, wel afzonderlijk verantwoord. Waardoor er op programma overhead een lastenoverschrijding heeft plaatsgevonden. Het overzicht van baten en lasten in de primaire begroting 2023 voldoet op deze punt ook niet aan het BBV. Bij de begrotingswijziging 2023 is dit aangepast en is de overhead afzonderlijk gepresenteerd in het overzicht van baten en lasten.

Begrotingsonrechtmatigheid herkenbaar toegelicht in de jaarrekening

In het kader van de begrotingsonrechtmatigheid beoordelen wij de lastenoverschrijdingen per programma. De overschrijdingen van de lasten moeten goed herkenbaar in de jaarrekening worden toegelicht. Op het programma Overhead zijn begrotingsoverschrijdingen op de lasten geconstateerd. De begrotingsonrechtmatigheden op het programma Overhead zijn in de jaarrekening 2022 herkenbaar toegelicht. In de toelichting op de baten en lasten is een analyse van de afwijkingen ten opzichte van de begroting opgenomen. De overschrijdingen van de lasten passen binnen het bestaande beleid en worden volledig gecompenseerd door hogere baten. De overschrijdingen tellen dan ook niet mee in het accountantsoordeel.

Programma	Lasten realisatie 2022 (*€1.000)	Overschrijding t.o.v. begroting 2022 (*€1.000)	Telt het mee voor het oordeel?	Toelichting
Overhead	12.352	719	Onrechtmatigheid telt niet mee in het oordeel.	De overschrijding past binnen het bestaande beleid en wordt gecompenseerd met de direct gerelateerde baten uit de dekking van de overhead.

Financiële positie

[Voorwoord](#)

[Belangrijkste boodschappen](#)

[Uitkomsten controle](#)

[Bevindingen uit de controle](#)

[Financiële positie](#)

[Overig](#)

[Opvolgingen bevindingen 2021](#)

[Vooruitblik 2023](#)

[Bijlagen](#)

Lagere baten en lasten als gevolg van corona

De lasten 2022 zijn lager dan voorgaand jaar, voornamelijk als gevolg van de afname van de kosten die de GGD heeft gemaakt voor de bestrijding van corona. Hiertegenover staan lagere baten aan externe bijdragen om deze lasten te dekken. Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) heeft in 2020 een meerkostenregeling voor compensatie van de financiële gevolgen van de coronacrisis ingevoerd. Deze regeling is ook van toepassing voor het jaar 2022. De kosten die voor vergoeding in aanmerking komen worden, na declaratie, volledig gedekt door het Ministerie. In tegenstelling tot voorgaande jaren is het vanaf 2022 niet meer mogelijk om inkomstenderving, door bijvoorbeeld het wegvallen van inkomsten uit reizigersvaccinaties in toezicht op de kinderopvang, via de meerkostenregeling te declareren. Over 2022 gaat het om € 37 miljoen aan meerkosten corona. Van deze meerkosten wordt €36,3 miljoen gedekt door het ministerie van VWS en €0,7 miljoen door het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM)

De verdeling van de lasten over 2022 (€ 76,3 miljoen) geven wij weer in de grafiek hiernaast. De lasten bestaan uit de lasten op programma Corona (€ 36,5 miljoen), GGD basis en plustaken (€ 15,5 miljoen) Veilig Thuis (€ 12,0 miljoen) en overhead (€12,4 miljoen).

De baten over 2022 (€ 76,4 miljoen) bestaan uit (incidentele) bijdragen derden voor dekking corona kosten en GGD taken (€ 42,7 miljoen) en deelnemersbijdragen van de deelnemende gemeenten (€ 33,4 miljoen). De onttrekking aan de bestemmingsreserves betreft € 0,3 miljoen.

Positief resultaat voor de GR

Het resultaat is € 125.000 voordelig. Dit valt uiteen in een voordeel op het programma Veilig Thuis van € 12.000 (inclusief overhead) en op het programma GR-ondersteuning en overhead van € 113.000.

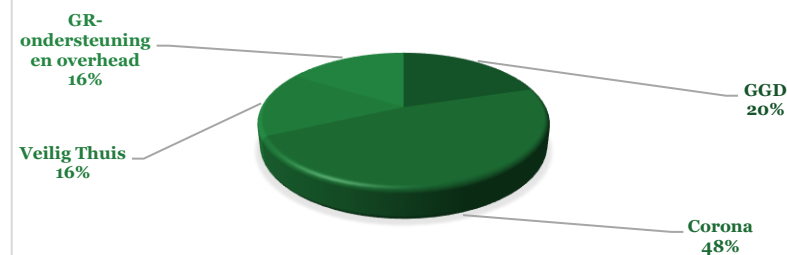
Het voordeel op programma Veilig Thuis is hoofdzakelijk het gevolg van onderuitputting van de taak investering in lokale teams.

Het voordeel op het programma GR-ondersteuning en overhead heeft voornamelijk betrekking op hogere baten GR-ondersteuning als gevolg van renteopbrengsten op de rekening courant schatkistbankieren bij het Ministerie van Financiën en doorschuif BTW die niet waren begroot.

Solvabiliteit en schuldpolitie

De Solvabiliteit geeft aan in hoeverre de GR aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. De solvabiliteitsratio van de GR is dit jaar 52% (2021: 46%). De solvabiliteitsratio is hoger dan vorig jaar, omdat op de balansdatum geen schulden aan de deelnemende gemeenten open staan. De GR heeft nagenoeg geen schulden en heeft voldoende middelen op de balans om aan de schulden te voldoen.

VERDELING LASTEN 2022

VERDELING BATEN 2022

Financiële positie

Voorwoord

Belangrijkste boodschappen

Uitkomsten controle

Bevindingen uit de controle

Financiële positie

Overig

Opvolgingen bevindingen 2021

Vooruitblik 2023

Bijlagen

Continuïteit

Bestuurders van organisaties hebben vanuit verslaggevingsperspectief een belangrijke verantwoordelijkheid voor het verschaffen van informatie over de continuïteit van hun organisatie en mogelijke risico's en onzekerheden daaromtrent. In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing in het jaarverslag geeft het Dagelijks bestuur inzicht in de financiële positie van de GR en de risicoanalyses voor de uitvoeringsorganisaties GGD en VT.

Vanaf dit jaar zijn wij, als accountant, ook verplicht controlewerkzaamheden hiervoor uit te voeren en hierover te rapporteren in onze controleverklaring.

Wij hebben kennisgenomen van deze risicoanalyses. Daarnaast hebben wij beoordeeld of de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing alle relevante informatie bevat, waarvan wij tijdens onze controle kennis hebben gekregen. Tevens hebben wij kennisgenomen van de uitkomsten van het financieel toezicht van de provincie Zuid-Holland op de (meerjarig) begroting van de GR.

Op basis van de verkregen controle-informatie en onze controlewerkzaamheden concluderen wij dat er naar ons oordeel geen onzekerheid van materieel belang bestaat die verband houdt met gebeurtenissen of omstandigheden die, afzonderlijk of collectief, gerede twijfel kunnen doen ontstaan over het vermogen van de gemeente om haar continuïteit te handhaven

Overig

[Voorwoord](#)[Belangrijkste boodschappen](#)[Uitkomsten controle](#)[Bevindingen uit de controle](#)[Financiële positie](#)[Overig](#)[Opvolgingen bevindingen 2021](#)[Vooruitblik 2023](#)[Bijlagen](#)

Het jaarverslag en paragrafen zijn verenigbaar met de jaarrekening
Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag verenigbaar is met de jaarrekening 2022.

De jaarstukken voldoen aan het BBV

De jaarstukken van de GR GGD VT zijn overeenkomstig het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) opgesteld.

De bezoldiging van uw topfunctionarissen is juist verantwoord in de WNT-bijlage

Als onderdeel van onze controle hebben wij de naleving van de Wet normering topinkomens (WNT) gecontroleerd. Uit onze controle blijken geen bevindingen.

WNT	
	De GR heeft twee topfunctionarissen verantwoord in de jaarrekening 2022.
	Alle topfunctionarissen zijn in loondienst. Gedurende het jaar 2022 hebben er geen wijzigingen in topfunctionarissen plaatsgevonden.
	GR heeft in 2022 geen ontslagvergoedingen boven de WNT-grens uitgekeerd.

Continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking

Vanuit onze rol als accountant besteden wij in onze controle aandacht aan de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde omgeving.

De accountantscontrole van de jaarrekening is niet specifiek gericht op de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking en hoeft derhalve niet te leiden tot bevindingen die bij een speciaal daarop gericht onderzoek wel naar voren zouden kunnen komen.

Daar waar wij bij de jaarrekeningcontrole gebruik maken van de geautomatiseerde systemen is niet gebleken dat er sprake is van bijzonderheden ten aanzien van de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking.

Opvolging bevindingen 2021

[Voorwoord](#)

[Belangrijkste boodschappen](#)

[Uitkomsten controle](#)

[Bevindingen uit de controle](#)

[Financiële positie](#)

[Overig](#)

[Opvolgingen bevindingen 2021](#)

[Vooruitblik 2023](#)

[Bijlagen](#)

Bevindingen	Opvolging	Status
<p>1. Verrekening meerkosten corona met Ministerie van VWS</p> <p>In 2020 hebben wij geconstateerd dat, op grond van de meerkostenregeling van VWS, onduidelijk is of het positief resultaat (de minderkosten) op de reguliere GGD activiteiten, ook onderdeel moet zijn van de verrekening coronakosten of buiten beschouwing gelaten kan worden bij de declaratie. De declaratie van de meerkosten corona 2020 was in 2021 nog niet vastgesteld door het Ministerie van VWS, waardoor er nog een onzekerheid bestond. Deze bevinding speelde niet in 2021, doordat de uitvoeringsorganisatie geen positief resultaat heeft behaald op de reguliere GGD taken als gevolg van minderkosten.</p>	<p>De declaratie meerkosten corona 2020 en 2021 zijn door het Ministerie van VWS in 2022 voor het volledig gedeclareerd bedrag, inclusief het positief resultaat (de minderkosten) op de reguliere GGD activiteiten, vastgesteld.</p>	
<p>2. Prestatielevering coronabestedingen en nagekomen facturen coronakosten waren niet voorzien</p> <p>De prestatie voor corona bestedingen in 2020 ten behoeve van teststraten was voor een aantal ontvangen facturen van de leverancier onvoldoende vast te stellen. De GGD heeft als gevolg hiervan in 2021 de interne beheersing aangescherpt voor het vaststellen van de prestatielevering voor de corona gerelateerde kosten. In mei 2022 heeft de uitvoeringsorganisatie facturen ontvangen voor corona gerelateerde kosten die betrekking hebben op het boekjaar 2021. Deze kosten waren niet voorzien door de uitvoeringsorganisatie, waardoor de baten en lasten met betrekking tot de meerkosten corona te laag waren verantwoord in de eindverantwoording van de uitvoeringsorganisatie. De baten en de lasten zijn zowel bij de uitvoeringsorganisatie als in de jaarrekening van de GR gecorrigeerd. Wij adviseren de GR afspraken te maken met de uitvoeringsorganisatie over verbetermaatregelen rondom de beheersing van voornamelijk de tijdige en de volledige ontvangst van gefactureerde corona gerelateerde kosten.</p>	<p>De GGD heeft in 2022 stappen gemaakt in de aanscherping van de interne beheersing in het facturatieproces. Over het jaar 2022 was er geen sprake van nagekomen facturen van de leveranciers die niet door de uitvoeringsorganisatie waren voorzien. Ondanks dat er maatregelen zijn getroffen, blijkt uit de controle van de eindverantwoording dat er nog een onzekerheid geconstateerd is met betrekking tot de prestatieleveringen van corona gerelateerde kosten. Dit blijft een aandachtspunt. Wij adviseren u om kennis ten nemen van de bevindingen en adviezen van de accountant van de uitvoeringsorganisaties en om toezicht te houden op de opvolging van deze adviezen.</p>	

Afgerond

Onderhanden

Opvolging bevindingen 2021

[Voorwoord](#)

[Belangrijkste boodschappen](#)

[Uitkomsten controle](#)

[Bevindingen uit de controle](#)

[Financiële positie](#)

[Overig](#)

[Opvolgingen bevindingen 2021](#)

[Vooruitblik 2023](#)

[Bijlagen](#)

3. *Nacalculatie compensabele BTW*

Het voorschot van deelnemersbijdragen wordt vastgesteld exclusief BTW. Vervolgens wordt de compensabele BTW bij de nacalculatie afgerekend met de deelnemende gemeenten. Dit zorgt voor extra administratieve lasten. Wij adviseren u om de deelnemersbijdragen inclusief BTW vast te stellen, zodat de verrekening van de compensabele BTW niet achteraf in een separate afrekening hoeft plaats te vinden.

De deelnemende gemeenten hebben via de voorjaarsbrief 2023 ingestemd met het aanpassen van de systematiek van vaststellen deelnemersbijdragen. De deelnemersbijdragen worden inclusief BTW vastgesteld. Dit is aangepast in de begrotingswijziging 2023 en de primaire begroting 2024.

Afgerond

Onderhanden

Vooruitblik 2023

[Voorwoord](#)

[Belangrijkste boodschappen](#)

[Uitkomsten controle](#)

[Bevindingen uit de controle](#)

[Financiële positie](#)

[Overig](#)

[Opvolgingen bevindingen 2021](#)

[Vooruitblik 2023](#)

[Bijlagen](#)

Rechtmatigheidsverantwoording ingegaan per 2023

Het Dagelijks Bestuur is met ingang van 2023, zelf verantwoordelijk voor het afleggen van verantwoording over de rechtmatigheid van de bestede middelen in de jaarrekening van de GR.

Bij de GR zijn de taken en de bevoegdheden overgedragen aan de uitvoeringsorganisatie. Het is van belang dat de GR afspraken maakt met de uitvoeringsorganisatie om expliciet verantwoording af te leggen over de rechtmatigheidsaspecten die betrekking hebben op de uitvoering van de taken en impact hebben op de verantwoording van de GR.

De GR heeft al actief stappen gemaakt door het controleprotocol te actualiseren. In het controleprotocol geeft de GR nadere aanwijzingen aan de accountant over de reikwijdte van de controle en het geldende normenkader. Ook zijn de goedkeuringstolerantie en rapporteringstolerantie ten behoeve van de jaarrekening, de verantwoordingsgrens en de rapporteringsgrens ten behoeve van de rechtmatigheidsaspecten in het controleprotocol opgenomen. Het controleprotocol is door het Algemeen Bestuur vastgesteld en gaat in per boekjaar 2023.

Meerkostenregeling corona

De meerkostenregeling corona van het Ministerie VWS stopt medio 2023. Er is geen sprake meer van een crisissituatie en de minister van VWS heeft kenbaar gemaakt dat de bekostiging van corona gerelateerde kosten vanaf 2023 onderdeel moet gaan vormen van de reguliere bedrijfsvoering. Het is nog niet bekend hoe de bekostiging van de corona gerelateerde kosten vanaf medio 2023 plaats zal vinden. Waarschijnlijk is er voor 2023 sprake van 2 verantwoordingsregimes. Een goede administratieve vastlegging van de corona gerelateerde kosten is belangrijk om op een juiste wijze verantwoording af te kunnen leggen. Wij adviseren u om hierover goede afspraken te maken met de uitvoeringsorganisatie.

Bijlagen

[Voorwoord](#)

[Belangrijkste boodschappen](#)

[Uitkomsten controle](#)

[Bevindingen uit de controle](#)

[Financiële positie](#)

[Overig](#)

[Opvolgingen bevindingen 2021](#)

[Vooruitblik 2023](#)

[Bijlagen](#)

Onze onafhankelijkheid is gewaarborgd

Voor de uitvoering van onze controle is het belangrijk, dat wij onafhankelijk zijn. De door ons verrichte diensten voor uw organisatie passen binnen de regels van onafhankelijkheid. Onze teamleden zijn onafhankelijk van uw organisatie. Er zijn geen andere zaken, die in strijd zijn met de onafhankelijkheidsregels.

Bijlagen

[Voorwoord](#)

[Belangrijkste
boodschappen](#)

[Uitkomsten controle](#)

[Bevindingen uit de
controle](#)

[Financiële positie](#)

[Overig](#)

[Opvolgingen
bevindingen 2021](#)

[Vooruitblik 2023](#)

[Bijlagen](#)

Geen aanwijzing of vermoeden van fraude

Verantwoordelijkheden

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en het ontdekken van fraude berust bij het Dagelijks Bestuur. De accountant is niet verantwoordelijk en aansprakelijk voor de preventie van fraude. De accountant is wel verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en de uitvoering van de controleopdracht, en is verplicht om alle ontdekte fraudegevallen te rapporteren aan het Dagelijks Bestuur. Wij merken op, dat onze controle niet specifiek is ingericht op het ontdekken van fraude. Datzelfde geldt voor de niet naleving van wet- en regelgeving.

Verhoogd aandacht

Het onderwerp fraude is de laatste jaren onder een vergrootglas komen te liggen. De aandacht hiervoor neemt steeds meer toe, niet alleen vanuit de maatschappij, maar ook vanuit de beroepsorganisatie en de toezichhouders. Accountants zijn dan ook vanaf het controlejaar 2022 verplicht om in hun controleverklaring te rapporteren over hun werkzaamheden op het gebied van fraude. Los hiervan is dit een belangrijk onderwerp dat structureel geagendeerd moet worden.

Controleaanpak

Wij hebben zelf een inschatting gemaakt van de frauderisico's binnen uw organisatie en inzicht verkregen in de interne beheersingsmaatregelen die u heeft getroffen om mogelijke fraudes en/of niet naleving van wet- en regelgeving van materieel belang te voorkomen. Onze risico-inschatting hebben we uitgevoerd aan de hand van de fraudefactoren: gelegenheid, druk en rationalisatie en deze afgezet tegen de impact en de kans dat deze zich voordoen.

Voor de GR hebben wij het frauderisico *doorbreken van interne beheersing door het management* betrokken in de controle. Wij hebben beoordeeld in hoeverre er bij de GR sprake is van schattingen en handmatige boekingen en waar nodig specifieke aandacht aan besteed.

Er zijn tijdens de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden geen materiële onjuistheden als gevolg van fraude ontdekt, noch hebben wij aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van fraude of het vermoeden van fraude. Bij ons zijn geen gevallen van niet naleving van wet- en regelgeving onder onze

aandacht gekomen, met uitzondering van de door ons gerapporteerde rechtmatigheidsbevindingen die voortkomen uit bevindingen van de controlerende accountant van de uitvoeringsorganisaties GGD en VT.

Bijlagen

[Voorwoord](#)

[Belangrijkste boodschappen](#)

[Uitkomsten controle](#)

[Bevindingen uit de controle](#)

[Financiële positie](#)

[Overig](#)

[Opvolgingen bevindingen 2021](#)

[Vooruitblik 2023](#)

[Bijlagen](#)

Controleverschillen boven de rapporteringstolerantie van € 50.000. Deze bevindingen komen voort uit bevindingen van de controlerende accountant van de uitvoeringsorganisaties GGD en VT.

Nr.	Omschrijving	Categorie afwijking	Classificatie afwijking	Bedrag afwijking (*€1.000)
1	Voorboeking coronakosten te laag	Rechtmatigheid en getrouwheid	Fout	78
2	Onzekerheid m.b.t. combifunctie primair proces/overhead GGD en VT	Rechtmatigheid en getrouwheid	Onzeker	440
3	Prestatielevering corona gerelateerde kosten niet vastgesteld	Rechtmatigheid en getrouwheid	Onzeker	600